

GROENTEVERBOUW IN OPVANGCENTRA VAN MOESTUIN TOT MAALTIJD

Steden in Bolivia blijven groeien, elke dag komen er mensen uit de verschaalde en dorre hoogvlakte naar Cochabamba op zoek naar een betere toekomst. Dat doen ze op eigen kracht. Het is juist in deze omstandigheden van belang om ook tijd en energie te investeren in het thema gezonde voeding. Er is pas sprake van voedselzekerheid als er voldoende gezond voedsel op tafel komt. Wij zien mogelijkheden voor succesvolle stadstuinbouw waarbij mensen zelf op een bewuste manier een deel van hun eigen voedingsmiddelen kunnen produceren EN op een gezonde manier consumeren. **Van teelt tot tafel, van moestuin tot maaltijd...**

Samen met partnerorganisatie Fundación Alerta Verde geven we daar vooral praktische invulling aan: schooltuinen en stadstuinbouw. De zogenaamde vierkante metertuinen zijn milieuvriendelijk en waterbesparend en zijn uitermate geschikt als stadstuinbouw. Daarbij vormt de oogst aan verse groentes een welkome aanvulling op het dagelijks menu en soms worden extra geteelde gewassen in de wijk lokaal verkocht.

Sinds oktober 2016 werken we ook samen met opvangcentra. Dat deden we al incidenteel, maar nu willen we tijdelijke gasten in deze centra extra bagage geven waar ze levenslang profijt van kunnen hebben: **kennis van groenteteelt en vaardigheden om zelf een moestuin op te zetten.**

Kwetsbare groepen

Veel kwetsbare personen zijn aangewezen op centra waar zij overdag terecht kunnen of zelfs voor langere tijd onderdak vinden. Vaak zijn het kinderen, jongeren en vrouwen uit benarde huiselijke situaties. Het gaat om kinderen die thuis even niet kunnen wonen. Het gaat over jongvolwassenen die vaker op straat waren dan in huizen sliepen en nu op weg zijn naar een zelfstandig leven.

En het gaat over vrouwen en meisjes die slachtoffer werden van geweld en seksuele mishandeling. In een soort blijfvanmijnlijfhuizen kunnen deze vrouwen door moestuinieren tot rust komen. Het bezig zijn met de aarde heeft een therapeutische werking op de vrouwen. Bovendien leren zij ook het belang en de waarde van (gezonde) voeding en de bereiding daarvan.

Het team van Alerta Verde werkt samen met een aantal Boliviaanse partnerorganisaties. Het zijn dus bestaande opvang-, woonbegeleidings- en dagbestedingscentra. De doelstelling van al deze organisaties is om de kinderen, jongeren en vrouwen zo snel mogelijk weer te laten integreren en deelnemen aan de samenleving als krachtige en gezonde mensen. In hun rugzak is zeker plaats voor de geleerde lessen over moestuinen en goede voeding.

Doelgroepen

- Vrouwen en meisjes die te maken hebben gehad met (sexueel/huiselijk) geweld
- Jongeren die op meerderjarige leeftijd (jongvolwassenen) de tehuizen moeten verlaten
- Kinderen en moeders die regelmatig een eetzaal of naschoolse opvang bezoeken

Doelstelling

Verbeteren van voedselzekerheid in een stedelijke omgeving voor kwetsbare bevolkingsgroepen in opvangcentra, door

- het produceren van biologische groente voor eigen consumptie in een stedelijke omgeving
- verbeteren van voedselzekerheid d.m.v. onderwijs over goede bereiding van gezonde voedingsmiddelen.

Aanpak

De voorgenomen activiteiten zijn gericht op tuinieren, koken en consumeren. Uitgangspunt is dat zowel het (stads)tuinieren als de bereiding van het voedsel gericht zijn op het werken vanuit een situatie met beperkte financiële middelen. Er is bijzondere aandacht voor het vergroten van de kans op zelfstandige toepassing van de opgedane kennis door het aansluiten op de dagelijkse realiteit van de deelnemer.

Aandachtspunten en te verwachten resultaten

Doelen aanleg moestuinen:

- ❖ De infrastructuur van de tuin (waarbij zoveel mogelijk met lokale middelen gewerkt wordt om mensen uit te nodigen op eigen kracht replicas te realiseren wanneer ze de centra verlaten)
- ❖ Het opzetten en beheren van de tuinen
- ❖ Het personeel van de centra heeft voldoende kennis om uiteindelijk samen met de bewoners de tuin voort te kunnen zetten
- ❖ De bewoners krijgen via training voldoende basiskennis over tuinieren om daarna ook zelfstandig op kleine schaal zelf te kunnen stadsmoestuinen wanneer ze de centra verlaten

- ❖ Bij het afsluiten van het project ligt er een beheersplan klaar dat door de deelnemers zelf in samenwerking met Alerta Verde geschreven is waarmee de tuin in de toekomst op verantwoorde wijze in stand gehouden kan worden

Leerdoelen kooklessen:

- ❖ Persoonlijke hygiëne en hygiëne in de keuken
- ❖ Bereiden van gezonde maaltijden
- ❖ Inventief gebruik van de ingrediënten om verspilling te voorkomen en optimaal gebruik te maken van de beschikbare groente (bv. gebruik stronk broccoli voor het maken van een gebonden soep, het blad van de rode biet voor de salade)
- ❖ Gebruik van hoeveelheden aangepast op aantal eters (gebalanceerde maaltijden en koken voor groepen)

Begroting

	in euro
Materiaal	
Gereedschap	635
Zaden/Planten	897
Tuininrichting	2.009
Kookworkshops	4.639
Onderwijs/Lesmateriaal	3.570
Operationele kosten	
Technische ondersteuning	17.912
Overig	3.516
Totaal project kosten	33.178

Dekkingsplan

	euro
Eigen bijdrage uit Bolivia	4.284
Bijdrage Kerk in Actie	14.500
Nog te financieren	14.394